

Valkostir við eldið í Skutulsfirði sem Hábrún hefur athugað:

1 Aðrir kostir

Hábrún hefur kannað eftirtalda valkosti við eldið í Skutulsfirði.

1.1 Eldi á landi

Sú framleiðsluaukning sem hér um ræðir er nauðsynleg til að styrkja stöðu fyrirtækisins og stuðla að hagkvæmni í rekstri. 700 tonna framleiðsla á landi myndi krefjast u.þ.b. 2-3 hektara landssvæðis og tæplega 1.000 lítra af kölduvatni á sekúndu og um 50 l/sek af heitu vatni.

Þá er nýfjárfesting vegna landeldisstöðvar talin vera um tuttuguföld á við hefðbundna sjókvíaeldisstöð og rekstrarkostnaður á hvert framleitt tonn er meiri í landeldi en sjókvíaeldi (Arnar Freyr Jónsson 2018).

Í nýrri norski skýrslu (Bjørndal et al.) er talið að hver 10.000 tonna eining á landi muni þurfa 9 hektara en vegna regna um smitvarnir milli fiskeldisstöðva muni það í raun þýða 32,6 km² strandsvæðis. Þá er bent á að framleiðslukostnaður við landeldi er mun hærra eða 43,6Nkr/kíló fisks á móti 30,6Nkr/kíló fisks í sjókvíaeldi. Auk þess er kolefnisspor landeldis(5,1 kg CO²e/kg fisks) 28% hærra en í sjókvíaeldi (4.0 kg CO²e/kg fisks) en munurinn er sennilega meiri þar sem miðað er við tölur frá 2012 kvað varðar kolefnisspor sjókvíaeldis.

Þá má benda á að lítið er af undirlendi á Vestfjörðum og ljóst að ekki væri hægt að urða þann lífræna úrgang sem kemur frá slíku eldi á svæðinu. Það er mat Hábrúnar að landeldi á Vestfjörðum yrði ekki arðbært við núverandi aðstæður.

Í ljósi ofangreinds verður ekki horft til þess að framleiðsluaukning verði á landi.

1.2 Lokaðar kvíar

Víða hefur verið lagt til að stunda eldi á laxi og regnbogasilungi í sjó í lokuðum kvíum. Slík tækni er enn á tilraunastigi, en Marine Harvest er leiðandi í þeim efnum. Marine Harvest hefur verið úthlutað tilraunaleyfum í Noregi til að gera tilraunir með fimm Egg, þ.e. lokaðar kvíar sem fljóta við yfirborð sjávar og verið er að þróa af Hauge Aqua AS. Marine Harvest stefnir á þá tilraun á næsta ári, en tölurverðar tafir hafa orðið á verkefninu (Balin og Hosteland, 2018). Aðrar gerðir lokaðra kvía sem eru í þróun eru m.a. Marine donut, Skipið og Neptune Tank (Neil Ramdsen, 2018). Öll þessi kerfi eru enn á tilraunastigi og bíða endanlegrar útfærslu. Eldi í hefðbundnum sjókvíum hefur gefið góða raun í Skutulsfirði, og þar sem sá regnbogasilungur sem Hábrún hyggst ala á svæðinu verða hrygnur sem ekki kynblandast við annan fisk á svæðinu mun félagið ekki skoða þann kost að stunda eldi í lokuðum sjókvíum.

1.3 Eldi á laxi

Hábrún hefur langa reynslu af eldi á regnbogasilungi og hyggst stunda það áfram og hefur haslað sér völl á markaði með þær afurðir sem unnar eru í fiskvinnslu félagsins í Hnífsdal.

Laxeldi í sjókvíum hefur gefið góða raun víða m.a. í Arnarfirði. Hábrún mun ekki að óbreyttu stunda eldi á laxi á svæðinu enda hefur Hafrannsóknastofnun lagst gegn eldi á laxi í Ísafjarðardjúpi (Ragnar Jóhannsson o.fl. 2017). Regnbogaasilungur henntar að mörgu leiti mun betur til sjókvíaeldis m.a. þar sem hann getur ekki fjölgað sér héraðis þar sem aðeins er um að ræða hrygnur í eldinu sem geta ekki kynblandast við fisk á svæðinu

1.4 Aðrar staðsetningar

Aðrar staðsetningar í Skutulsfirði eru ekki mögulegar vegna nálægðar fyrirhugaðs eldis Arnarlax við Óshlíð og Arctic fish við Arnarnes. Bæði þessi fyrirhuguðu eldissvæði eru við mynni Skutulsfjarðar og í innan við 5 km fjarlægð frá eldissvæði Hábrúnar. Eldi er þó ekki hafið á þessum svæðum.

1.5 Heimildir

Arnar Freyr Jónsson. 2018. Útilokað að byggja laxeldi eingöngu upp á landi. Fiskeldisblaðið (12. maí 2018).

Bjørndal, Trond, Even Ambros Holte, Øyvind Hilmarsen & Amalie Tusvik. 2018. Analyse av lukka oppretta v laks – Landbasert og i sjö: Produksjon, økonomi og risiko. Sluttraport FHF Prosjekt 901442 .SSeptember 2018. NTNU-Ålesund, SINTEF OCEAN, SNF.

Ragnar Jóhannsson, Sigurður Guðjónsson, Agnar Steinarsson og Jón Hlöðver Friðriksson. 2017. Áhættumat vegna mögulegrar erfðablöndunar milli eldislaxa og náttúrulegra laxastofna á Íslandi. Hafrannsóknastofnun HV 2017-027, 38 bls.